

РУСКА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКЕ ЗЕМАЉА БАЛКАНА ПОСЉЕДЊИХ ДЕЦЕНИЈА

Ја сам у ситуацији само да телеграфски представим основну замисао излагања. Брзо ће бити видљиво и да је ова једнина „руска политика“ требала бити у множини - „руске политике“. Наиме, у сваком друштву и свакој заједници политички процеси увијек производе различите политике. Тешко је било гдје говорити о хомогености тзв. унутрашње политике. Па ипак, поред свега, ми кажемо да државе имају спољну политику или често како кажемо - међународну политику. Морам да се осврнем најмање на оно што је руско и оно што је балкански простор у 20. вијеку. На примјер, у држави која се звала СССР (Савез совјетских социјалистичких република) постојала је не тако видљива и не тако убједљива руска политика. Постојала је поред ње и оно што се зове комунистичка (интернационалистичка, социјалистичка, бољшевичка политика). Постојале су и неке националне политике које нису биле руске. То је видљиво из неких украјинских, бјелоруских и других оријентација и ангажмана унутар Хитлерових јединица у току Другог свјетског рата. Постојале су далекоисточне политике, тамо преко Урала које слабо познајем, али је сасвим евидентно из литературе да могу да се опишу као такве. Слична је ствар у првој и другој Југославији. У првој Југославији јасно је да је вођство Краљевине Југославије имало неку државну политику и да су поред ње постојале разне националне политике. Дакле, у извесном смислу, сада већ могу да кажем да спољна политика или политика у међународним односима не мора да представља израз народне политике. Тешко је закључити да је Стаљинова политика израз руског интереса и интереса других народа у Совјетском савезу или да је политика вођства прве, а нарочито друге Југославије, израз народног интереса српског, хрватског, словенског народа. Када је дошло до Другог свјетског рата, једну врсту политике представљао је покрет који се звао југословенска војска у отаџбини - покрет Драже Михаиловића који је нажалост и у нашој историографији представљен

¹ Редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци

у супротности са чињеницама на терену. Истовремено, у току Другог свјетског рата, Стаљин је водио политику рушења Југославије. Михаиловић и припадници његовог покрета били су русофили, а водили су англофилску политику. Сада излажем један парадокс, један апсурд који нам се дешавао, а дешава се и данас. Тај покрет је био у супротности са комунистичком совјетском политиком која је долазила из Москве (а не у супротности са Русијом, руским народом и изворном руском политиком). Истовремено, у међународном смислу је видљиво да је совјетска политика из тог периода представљала Русе и да је подржавала Хрвате и хрватске покрете у настојању да сруше Југославију. Када су Хитлерове јединице дочекане са цвијећем у Загребу, та Стаљинова оријентација се умирила и он је прешао да подржава други покрет који своју међународну политику не црпи из народних интереса - партизанску комунистичку политику. Сва та догађања ми тумачимо већ традиционалним појмовима – лјевица, десница, радничко, конзервативно. Међутим, данас се налазимо у ситуацији да количину воде мјеримо метром, тј. стари појмови не одговарају новој стварности. Постоји хиљаде примјера када неко себе назива лјевицом у модерном свијету, а има класичне фашистичке позиције. Оријентација коју ми данас живимо нас тјера да наше међународне односе, међународну спољну политику ускладимо са изворним појмом или са неком апстракцијом која се зове глобализам. Дакле, нема лијево-десно, има глобализам и нешто што није глобализам. Не бих у овом тренутку да га назовем ни антиглобализам, ни алтернативни глобализам, да се не би протумачило да сам за било какву изолацију и против богatih, свестраних међународних односа међу свим народима. Али оно што вриједносно представља неки тврђи појам од глобализма – глобалитаризам, та врста политике присутна је или као мека или као тврда сила и не представља ниједан народ. Политика која се изводи данас у свијету, појам „амерички начин живота“, нити представља нити заступа амерички народ. Те сегменте политике имамо у руском друштву и на простору Балкана. Резултати те политике које видимо у облику тенкова, авиона - изражавају само један злокобан интерес. Тај злокобан интерес који се зове долар или еуро, који се брани културним, политичким, економским, војним притисцима дијели људе и на Балкану. Нисам сигуран колико људи који припадају различитим народима на Балкану (Србима, Хрватима, Словенцима, Македонцима итд.), уопште заступају или стоје на становишту српског, хрватског, словенског интереса. Исто важи и за оно што сам назвао руском политиком, због тога сам поменуо да треба у плуралу рећи „руске политике“. Ја слободно процјењујем, без увида у

чињенице, да Путинова политика има велики број противника у Москви и Руској федерацији јер је, по моме мишљењу, нашла начин да се супротстави глобалитаризму. Ја бих радо употребио врло ружне, агресивне ријечи у оцјени глобалитаризма, али јасно је да мислим на тзв. провођење људских права помоћу бомбардера и оружја. Како су то остварена људска права милиона људи који су убијени на Блиском истоку и сјеверној Африци посљедњих година? Како то остварују људска права они који данас гину у Украјини? И када се једној таквој оријентацији покушава стати на пут, онда имамо модел који долази са запада у коме се свако ко се томе супротставља идентификује са Хитлером. Посљедњи примјер је Путин. Прије њега је било много њих, од Милошевића, Гадафија до Садама Хусеина. При томе, они који то раде подржавају људе који у нацистичким униформама нападају своје противнике. Према томе, овдје се ради о врло различитим нивоима супротстављања глобалитаризму. Ја се надам да ови наши сусрети и наши разговори са руским пријатељима доприносе да та истина продре до свијетла, да се она шири и да постаје извор политичког уобличавања, политичке форме српског народа, без обзира да ли је у Републици Српској, Србији или на другом мјесту.